

EMPERYALİST SALDIRILARA KARŞI İŞÇİ SINIFININ ÖFKESİNİ ÖRGÜTLE!

Giriş

İlk insanın oluşumundan günümüze kadar ulaşılmış olduğu düzey onun üretici yeteneğinde saklıdır. Yüz binlerce yıl önce ilk insan topluluklarında insan, vahşi doğa koşullarına karşı üretici yeteneğini kullanarak bugüne gelmiştir. Kendisi de bir doğa ürünü olan insanın üretim faaliyeti, doğaya ait olan diğer üretim araçlarını da dönüştürerek, yaşam şartlarını değiştirerek daha kolay hale getirmiştir. Bu anlamda insanı diğer canlılarda ayıran şeyin, onun üretici olmasından ileri gelmektedir. Bunun dışındaki tüm özellikler, bu üretimin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Üretim sürecinde insan emeği en belirleyici değerdir.

2008'de ABD'de başlayarak, başta Avrupa kıtası olmak üzere tüm dünyayı sarsan emperyalist mali çıkışlı ekonomik kriz, bugün farklı şekillerde devam etmektedir.

Bu yazıda, krizin teorisi, krizin nedenlerini, kısacası krizin açılımı ile emperyalist krizin geldiği nokta, krizden kurtulmak için uygulanan emperyal saldırganlık politikaları ve bunların yaşadığımız coğrafyaya yansımalarını ortaya koymaya çalışacağız. Krizden çıkmak için kapitalistlerin izledikleri yöntemleri, emperyalist pazarların yeniden paylaşım çabalarının kısa özeti ile birlikte krizden çıkmak için; emperyalistlerin işçi ve emekçilere kesmek istediği faturanın boyutunu, kazanılmış hakların gaspı, ücretlerin düşürülmesi, uzun iş günü, esnek çalışma ile taşeronlaştırmanın gelmiş olduğu boyutu incelemeye çalışacağız.

Tabi ki bu saldırılara karşı işçi ve emekçiler ile onların öz örgütü olan sendikaların durumuna da değineceğiz. En son olarak bu krizin göçmen emekçilere nasıl yansıdığının altını çizerken, asıl olan buna karşı bizlerin nasıl bir çalışma içerisinde olmamız gerektiğine, geçen dönem başlattığımız işyeri ve sendikal çalışmanın bütün bu saldırılara karşı nasıl bir dalga kıran olacağına önemine yazı boyunca değinmeye çalışacağız.

Küresel bir düzeye yükselen ekonomik krizden yoğun şekilde etkilenen Avrupa'da sosyal yaşam sarsıntıya uğramıştır. Buna karşı Avrupa Birliği ülkelerinin krizi aşma amacıyla ortaya koydukları politikalar, krize ve bu krizin getirdiği durgunluğa çare olmadığı için kaçınılmaz olarak işçi sınıfı ve emekçilerin hoşnutsuzluğu ve mücadelesi de gelişecektir. Bu hoşnutsuzluğun, örgütlenme ve mücadeleye evrilmesi için koşullar bugün daha uygun gözükmektedir. Bu durumda anti-emperyalist demokratik bir göçmen kitle örgütü olarak mücadelenin neresinde olacağımızı, hangi görev ve sorumlulukları taşıyacağımızı da tartışmak istiyoruz.

Emperyalist Kriz ve Durum

Bilindiği gibi birinci emperyalist paylaşım savaşının 100. yılını geride bıraktık. Tarih tekerrür etmez fakat 1. Emperyalist savaş öncesinin koşulları ile bugünün koşulları arasında önemli bir benzerlik taşımaktadır. Savaş ve diğer gelişmelerin arka planında duran neden iktisadi gelişmeler ve çıkar çatışmalarıdır. Tarihteki herhangi bir toplumsal gelişmenin doğru anlaşılabilmesi için geçmişteki koşulların iyi çözümlenmesi gerekir. Çünkü bu koşullar mevcut olan yapının gelişimini şekillendiren koşullardır.

Aşırı birikimin ve kar oranlarının düşme eğiliminin geldiği bir noktada, 1980'lerin başında, sermaye içerde emeğe ve kurumlarına, dışarıda da küçük/zayıf/bağımlı ülkelere karşı bir yıkım siyasetini devreye soktu. Tekelci finans-sermaye eldeki büyük sermayeyi insan ihtiyaçları için ya da doğrudan üretim araçlarının gelişmesine aktarmadığı için, üretim dışı alana, yani spekülasyon sermaye biçiminde paradan para kazanmaya yöneldi. Bunun için içerde ve dışarıda finans sermayenin önünde bütün barikatlar parçalandı. Hedef ülkelerin ulus devletlerin sınırları, gelenekleri, olduğu kadarıyla korunma mekanizmaları ve egemenlikleri, gümrükler, mali düzenlemeler, uluslararası hukukun ilgili normları, her şey daha da yıkıma uğratıldı, sermaye her yere istediği koşullarda nüfuz etme olanağını elde etmiş oldu. Artık sadece ticaret değil, üretim-dağıtım-realizasyon-transfer hepsi küresel ölçekte gerçekleştirilmeye başlandı. Tabii esas olan da kar, paradan para kazanma ve spekülasyon olduğundan yaygın tabirle bütün dünya bir kumarhaneye dönüştürüldü. Bu politika sonucunda bugün küresel çapta muazzam zenginliklerin yanında, muazzam yoksulluk oluştu ve günü geldi balon yine patladı. Devasa şirketler iflas etti, Batı'da bankalar devletleştirildi, başta insan üretici güçleri yıkıma uğratıldı, sermaye birçok noktada el değiştirdi, merkezileşme ve yoğunlaşmayla yeni dengeler oluşturuldu. İşte küreselleşme adı altında koparılan yaygaralar gelinen aşamada yapısal büyük birikim krizine dönüşmüş durumdadır.

Marx'a göre "kar oranlarının düşme eğilim yasası" ekonomi politiğin bir özelliğidir. Bu yasa kapitalizmin karmaşık ilişkilerinin anlaşılabilmesini kolaylaştırır. Dolayısıyla bu yasa bilinmeyip esas alınmadığı takdirde kapitalist krizlerin tam olarak anlaşılması da mümkün olmayacaktır. Bu bakış açısıyla son kapitalist krizi

çözümlersek krizin asıl nedenini doğru tespit etmiş oluruz. Bu anlamda, yaşanan son kapitalist krizin asıl nedeni ne uygulanan yanlış ekonomi politikalarıdır, nede gelir ve bölüşüm eşitsizliğidir. Asıl neden kapitalist sistemin kendi özelliğinden gelmektedir. Aşırı birikim ve düşmekte olan kar marjlarının yol açtığı sistematik bir sorundur.

Kapitalist sistem, üretimini insanların ihtiyacına cevap olmak için yapmaz, esas olarak kar için yapmaktadır. İnsanların ihtiyacı olan şeyler eğer kapitalist için kar getirmiyorsa cazip gelmez, onun için karlı olan ne ise o üretilir. Çok uluslu tekeller aşırı kar yapmak için kendi aralarındaki sert rekabete girmekteler. Bunun için bu şirketler plansız bir biçimde aşırı kapasite ile üretim yapan yatırımlara yönelirler. Günümüzde hiçbir kapitalist teknolojik olarak sanayi normlarının gerisinde kalmak istemez. Sahip oldukları işletmelerde daha az iş gücü ile emek tasarrufu yapan yeni teknolojik makinelerle üretim yapma istemi, onları aşırı kapasite yatırımlarına yönlendirir. Bu durum bu işletmelerin kullandıkları işgücüne göre sabit sermaye oranını artırırken, uzun dönemde tıkanma ve kar oranlarının azalmasına neden olur. Dolayısıyla sermaye bileşenin bu oranı artarken, sömürü oranı yükselmüyorsa bu kaçınılmaz olarak kapitalistin kar oranını azaltacaktır. Sermaye sahibi de bu düşüşün önüne geçmek için artı-değeri daha artırmaya gitmektedir.

Hepimizin üzerinde ortaklaştığı nokta, karın tek kaynağı artı-değeri yaratan emektir. Dolayısıyla artırılan sabit sermaye oranına göre işçi sayısı çoğalmıyor tam tersine işçi sayısı azalıyor, emek üzerinde yaratılan artı-değerin yada karın azalması anlamına gelmektedir. Karı azalan kapitalist diğer kapitalistler ile rekabete girmek için işçisini daha ucuz ve uzun çalıştıracak ve emek gücü maliyetlerini düşürmek için işletmesinin teknolojisini yenilemek zorunda kalacak. Bu durum iki soruna yol açacaktır. Birincisi, üretim kapasitesini tüketici piyasasının üzerine çıkaracak, ikinci olarak maliyetleri düşürmek için işçi çıkarıp ücretleri düşürecektir. Dolayısıyla işten çıkarılan işçi veya ücreti düşürülen işçi piyasaya sürülen malları yeterince satın alma olanağını yitirdiğinde, karını sadece piyasada malını satarak realize edebilen kapitalistin satışlarının düşmesini de beraberinde getirecek ve kriz patlak verecektir.

Dolayısıyla kar için üretim yapan kapitalistler, bu kar oranları düştüğünde daha az yatırım yaparlar. Yaşanan tüm büyük krizlerde olduğu gibi çok düşük kapasite kullanım oranıyla üretim yapmak zorunda kalırlar. Ortaya çıkan bu durum, birçok fabrikanın kapanmasına, işçi azaltmalara yada kitlesel işçi çıkarmalarına neden olur, yatırımlar durur, işsizlik çığ gibi büyür. Bu durum sermayenin tüm ilişkilerine yansır, İşte tüm büyük krizler kapitalizmin aşırı kar elde etmek için aşırı üretim hırsı üzerinde ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla en son olarak 2008'de ortaya çıkan kriz diğer bir adlandırma ile 3. büyük bunalımın nedeni de bu aşırı üretimin yaratmış olduğu aşırı birikim sonucudur.

Kapitalizm krizlerini farklı bir kriz ile aşmaya çalışmaktadır, yani krizlerle yol alır ve bu durum yapısaldır. Aşırı üretimin ortaya çıkardığı dönemsel derinleşmiş krizleri pansuman etme peşinde olan emperyalizmin bugünkü politikasının kısa bir panoramasına baktığımızda, onun saldırganlığı, içinde geçtiğimiz sürecin gerçekliğini de daha iyi tespit etmiş olacağız. 20. yüzyılda uluslararası pazarların paylaşımını tamamlayan emperyalist devletler rekabetlerini bugün had safhaya çıkarmış durumdadır. Bugüne kadar paylaşılan pazarların sabit olmasına rağmen, emperyalistler arası rekabeti ortadan kaldırmamıştır. Uluslararası tekelci sermayenin ulaştığı yoğunlaşma düzeyi ve aşırı kar dürtüsü, rekabeti ve pazar kavgasını sürekli kılmıştır.

Tekelci finans-kapitalin bu yapısı, bir önceki dönemde paylaşılan sabit pazarların yeniden paylaşımını gündeme getirmiştir. Bu durum kutuplaşmayı da beraberinde getirmiştir. Uluslar arası emperyalist tekeller bu kutuplaşmayla, birbirlerine karşı ekonomik, mali, askeri, siyasi kurumlar oluşturdukları yeni bir sürece girmişlerdir.

İçinde bulunduğumuz koşullar finans-kapitalin daha hızlı yoğunlaştığı ve daha merkezileştiği bir döneme tekabül etmesi, beraberinde rekabetin şartlarını daha yüksek noktalara tırmandırmaktadır. Bunun sonucu, mevcut süreç emperyalistler arası pazarların yeniden paylaşımına tekabül eden saflaşmaları gündeme getirmiştir.

Emperyalistler 2008 de girdikleri büyük krizden çıkmak için zorunlu olarak ve her zamanki gibi mevcut pazarları yeniden paylaşmaya çalışıyorlar. Bu doğrultuda seçtikleri alanlar uzun vadede Asya ve Pasifik olsa da Ortadoğu ve Kafkaslar gündemdeki yerini korumaya devam ediyor. Bunun en önemli nedeni bölgenin enerji kaynakları ve jeo-stratejik konumudur. Bölgedeki ulusal, dini ve mezhepsel çelişkilerin tarihsel arka planı bu kapışmanın sürdürülmesine zemin oluşturmaktadır.

Emperyalistler arası hegemonya mücadelesinde bugün üç saflaşma gözleniyor: Bunlardan biri ABD, diğeri Almanya ve Fransa'nın başını çektiği AB, ve bir diğeri de Rusya ve Çin saflaşmasıdır. Bunlardan ABD'nin başını çektiği Avrupalı emperyalistler, Japonya ve Kanada. bir blok gibi hareket etmekte; diğer taraftan da Çin ve Rusya bir blok olarak hareket etmektedir. Emperyalistler arası yaşanan bu saflaşmalar tekeller arası

çelişkilerin keskinleşmesini gösteriyor. Kuşkusuz, emperyalistler arası ilişkilerde esas olan uzlaşma değil, pazar rekabeti ve kavgasıdır. Dolayısıyla yerel ve emperyalistler arası savaşların maddi temelini bu durum oluşturur.

Bu anlamda, ABD kendi tahakkümünü hedeflediği ve süresiz kılmak istediği "Tek Kutuplu Dünya" konjonktürü, bir dönem sonra yeniden emperyalistler arası çok kutuplu dünya konjonktürüne terk etmiş bulunmaktadır. Dolayısıyla emperyalistler arası ilişkilerde uzlaşmanın tali olduğu, pazarların yeniden paylaşım kavgasının ve bu yöndeki saflaşmanın esas olduğu Lenin'in tahlili, sosyal pratik tarafında bir kez daha doğrulanmıştır.

Uluslararası tekellerin ideologları tarafından "nitel olarak çok farklı bir sisteme girildiği" yönünde piyasaya sürülen "yeni dünya düzeni", "küreselleşme" gibi fanteziler gelinen aşamada iflas etmiştir. Tabi ki tarihsel süreç içerisinde emperyalizm kendi iç yapısında ciddi gelişmeler yaşanmıştır. Ancak yaşanan bu gelişmeler sistemi yok edememiş, emperyalist sistemin özü değişmemiştir. Bugün pazarların yeniden paylaşılacağı bir sürece doğru hızla gidiliyor. Mevcut süreç ABD'nin ben merkezçiliğini mahkum etmiştir. Her ne kadar bugün, ABD bir gerileme yaşasa da, bugünkü dönemde hala dünya halklarını en fazla sömüren ve tehdit eden bir devlettir.

Sınıf mücadelesine dayalı insanlık tarihinin akışını inkar etme ve çarpıtma çabasına giren günümüz burjuvazisinin bu tarzı içine girdiği sürecin önünü tıkamaktadır. Günümüz burjuvazisi din ve ırkçılığın iç içe geçtiği bir doktrinlere ihtiyaç duymuştur. Sanal alem üzerinde ürettikleri kurguları piyasalara sürmekte. Bağnaz milliyetçilikle beraber Hıristiyan dinine dayalı imgeleri iç içe geçirerek, doğu medeniyeti aleyhtarı hasmane nutuklara sarılmışlardır.

Bunun sonucunda mevcut yapının ürettiği çelişkilerin önünü kesemiyorlar. Bu durum, sistemin yarattığı tahribatın külfetini dünya çapında halklara çıkarılmasına yol açıyor. Beraberinde uluslar arası burjuvazi ve uşakları, halklar üzerinde baskı ve katliamlarını daha katmerli boyutlara tırmandırıyorlar. Yaşanan bu durum sınıf mücadelesinin keskinleşmesini daha da geliştiriyor ve güçlendirecektir.

Orta doğuyu yeniden dizayn etme adı altında mazlum halklar katledilerek yerinde edilmeye devam edilmektedir. Bölgede emperyalistler BOP adı altında her türlü ideolojik ve kültürel saldırı imkanlarını kullanmayı denemiş olmalarına rağmen, bölgemizin kadim halkları, bütün önderliksizliklerine, örgütsüzlüklerine, proleter sınıf ideolojisinden yoksun bırakılmış olmalarına, egemen şiddetin baskısı altında tutulmalarına, işbirlikçi diktatörlüklerin terörüne rağmen direndiler, bu dayatmaları reddederek, çoğu zaman da emperyalistleri bir çıkmaz içine sürüklediler.

Bugün Ortadoğu'daki son "isyan dalgası" Suriye'ye müdahalede işler istenilen şekilde hızlı olmamıştır. Rusya ve Çin'in bu sürece karşı durması süreci uzatmıştır. Suriye'de gelinen aşamada yüz binlerce insan katledilmiş, milyonlarca insan sürgünde yaşamaya mahkûm edilmiştir. Bu katliamda payı olan Türk devleti umduğunu bulamasa da ÖSO ve IŞİD'e destek vermeye devam etmektedir. Kürtlerin oluşturduğu özerk bölge olan Rojava'yı içine sindirmeyen Türk devleti beslediği IŞİD çeteler vasıtası ile Kobane'ye saldırıp düşürme çalışmıştır. Emperyalistlerin taşeron örgütü olan IŞİD, Türk devletinin de her türlü desteğini arkasına almasına rağmen, Kobane'de Kürt halkının ve dostlarının direnişine takılmış, yürütülen kahramanca direnişle şeriatçı IŞİD paramiliter güçleri yenilgiye uğratılmışlardır.

ABD'nin belli oranda çekildiği Irak'ta durum çok farklı değil. Günlük olarak yüzlerce insan mezhep çatışmaları ve IŞİD saldırıları sonucu yaşamlarını yitirmekteler. İktidar kavgasının yükseldiği bu ülkede Sünni, Şii ve Kürt kesimleri açıktan karşı karşıya getirmiş durumda. Bu bölgenin en önemli sorunu olarak görülen Filistin'e yönelik İsrail saldırıları da durmak bilmiyor, her dönem sıcaklığını koruyan bu bölgede her gün yeni bir katliam yaşanmakta-yaşanıyor.

Ortadoğu bölgesindeki sorunlar bir bütün olarak devam etmektedir. Bu alanda en büyük ülkelerinden olan Mısır'da başlayan halk ayaklanması otuz yıllık Mübarek iktidarını al aşağı etmiş, sonrasında yapılan seçimlerde iktidara gelen Mursi halka zulüm etmeye devam etmiştir. Buna karşı güçlenerek gelişen muhalefetin önünü kesmek için Mursi bahane edilerek askeri faşist cunta işbaşına getirilmiştir. Gelinen aşamada Mübarek aklanırken, Mısır halkı faşist diktatörlüğe karşı isyanlarına devam etmektedir.

Afrika'da emperyalistler arası yeni bir kavgaya sahne konumuna gelmiştir. Çin'in kıta ülkeleri ile geliştirdiği ticaret hacmi ABD ve Avrupa ülkelerini bu kıtaya yönelik çıkarma yapmaya zorlamıştır. İç savaş bahanesi ile önce Libya'nın işgal edilmesi, Avrupa'da on beş devletin yardımı ile Fransa'nın Mali'ye işgal yönelimi ile diğer ülkelere asker göndermesi bu kıtanın ekonomik ve jeo-politik yapısının öneminde yatmaktadır.

Emperyalizmin küresel anlamda ciddi bir kriz sürecinde geçmesi nedeniyle, Ortadoğu'da taşeron güçlerin ve uşakların devreye konulmasını da beraberinde getirmektedir. Türk devleti ise gelinen aşamada Kürt ulusal mücadelesinin karşısında köşeye sıkışmış durumdadır. Suriye ve Irak'ta Kürtlerin bölgesel özerkliği ile karşılaşmaktadır. Bu anlamda Kürt ulusal hareketi; Kürdistan'ın dört parçasında etkin bir durumda olduğu için kendini hesaba koydurmak ve işlerini zorlaştırmak durumunda bırakmıştır. Sahip olunan bu durum emperyalistler bakımından tasfiye edilme gerekçesidir. Bundan dolayı 'barış' süreci devreye konulmuş Kürt hareketinin devrimci dinamiklerinin tasfiyesi hedeflenmiştir.

Diğer yanda, ABD ve Avrupa emperyalistleri bölgedeki hegemonyası için taşeronluk rolünü iyi ezberleyen faşist Türk devleti işçi ve emekçilere, Kürt ulusuna, Alevilere ve her türlü demokratik hak alma mücadelesi veren tüm kesimlere yönelik pervasız bir saldırı içerisinde. Emperyalizme uşaklık noktasında iyi karneye sahip olan AKP; emperyalizmin güncel ihtiyaçları çerçevesinde Ortadoğu'ya "ayar çekme" pratiklerine hız verdiği bir dönemde; Kürt halkına yönelik imha operasyonunu devam ettirirken, diğer yanda "Barış ve Çözüm" havariliğini oynamaktadır. "Barışı biz getireceğiz" adı altında Kürt ulusal hareketinin dinamik güçlerini imhaya yönelmiş, kullandığı üslup ve yöntem ile bu dinamikleri hiçeştirmek isterken amaç; hak eşitliliği, burjuva anlamda bile demokrasiyi getirmek değil, aksine bastırmak ve faşist baskıları daha da arttırmak olmuştur. Suriye'de ilan edilen Kürt özerk bölgesini içine sindiremeyenler, Kürt sorununa çözüm getirmesi de mümkün olmayacaktır.

Görülüyor ki dünyanın her yanında emperyalist-kapitalist sistemin insanlığa sunduğu felaket tablosu her geçen gün ağırlaşıyor. Dünya her geçen gün ezilenler için daha sağlıksız, daha yoksun ve daha tehlikeli bir hal almaya devam ediyor. Kirlenmenin ve doğa tahribatı boyutları önlenemez bir noktaya doğru gitmektedir. Mevcut sistem yine ana gündemi ve ana güdüsüne aykırı olduğu için kendi sonunu getirecek bir gözü dönmüşlikle bütün dünyayı büyük bir felakete doğru sürüklemektedir. Bu durumu sözde önleme girişimleri için aldığı "önlemler" göstermelik ve yasak savmaktır. Kriz yeni milyarderler yaratırken, mevcut milyarderlerin serveti her geçen gün daha da büyürken, zengin ile yoksul arasındaki makas giderek açılmaktadır. Buna göre, dünya nüfusunun en zengin yüzde 1'i küresel servetin yüzde 48'ine (2013'te yüzde 41 idi), en zengin yüzde 10'u yüzde 87'sine (2013'te yüzde 86 idi) ve en yoksul yüzde 50'si ise toplam servetin yüzde 1'inden azına (2013'te yüzde 1 idi) sahip.

Avrupa'da Kriz ve Durum

2008 yılında ABD'de patlak veren mali çıkışlı ekonomik kriz, dünyada ve bazı ekonomisi büyük olan devletlerde 'Resasyon'a kamu ve özel sektör borç krizleri ile sosyal ve siyasal krizlere yol açmıştı, bu durum birçok ülkede devam etmektedir. Bu krizin en fazla etkilediği kıta Avrupa olmuştur ve bu süreç inişli çıkışlı devam ederken içinde bulunduğumuz dönem derinleşerek yayılmaya devam etmektedir. Avrupa'da derinleşen bu kriz kıta ülkeleri arasındaki farklılıkları daha da artırmaktadır.

Gelinen aşamada yedi yıldır krizi aşma çalışmaları neticesinde, onlarca trilyon dolar banka ve şirketleri kurtarmak için harcanmış, bir o kadarda finansal kuruluşlara nakit para aktarılmış, reel yatırımları teşvik etmek ve ekonomide bir canlanma yaratma gerekçesi ile sifıra yakın faiz politikası ile kamu yükünü azaltma adı altında onlarca tasarruf paketleri piyasaya sürülse de, bunların işe yaramadığı sadece krizi ötelemeden başka bir işlev görmediği ortaya çıkmıştır. Büyüme oranını sürekli revize eden Avrupa Birliği kronikleşen ekonomik durgunluğa çözüm bulamamıştır. Krizin en derinden etkilediği bölge olan Avrupa ve özellikle de Avro bölgesi diye adlandırılan 18 ülkeden oluşan ekonomik durum giderek kötüleşiyor ve bu gelişme bir "üçüncü resesyona" doğru yol alıyor.

Son veriler göstermektedir ki Avro bölgesi ikinci çeyreğinde 0,1 oranında büyüme trendi yakalamıştır. Sifıra yakın bu büyümenin ana nedeni, Avrupa'nın üç büyük ülkesi olan Almanya ve İtalya'nın 0,2 büyümesi Fransa'nın da büyüme oranının sabit kalmasıdır. Diğer bir noktada, Avrupa bölgesinin bir bütününde sanai üretiminin yaşadığı düşüştür. Yaşanan durgunluğu AB Komisyonu itiraf etmiş durumdadır. Komisyon yayımladığı raporunda bu yıl Avrupa'nın bütününde büyümenin yüzde 1,3 ve Avro bölgesinde yüzde 0,8 olacağını öngörülmektedir. Bu durum tüm noktalara yansımaktadır. Hem yatırım hem de tüketim malları üretiminin ve bunlara olan talebin gerilemesi birçok sanai ürün ve gıda ürünlerinin fiyatlarının da dünya çapında düşmesini beraberinde getirmiştir.

Avrupa'da yaşanan kriz "**Kapitalizmin Eşitsiz Gelişimi Yasası**"nı doğrular niteliktedir. Çünkü böyle bir eşitsiz gelişim bölgenin Merkez ve Çevre olarak farklılaşmasına ve bu da yapısal çarpıklıkların ortaya çıkmasına neden olmuş durumda. Bu eşitsizlik daha önce pek görülüyordu, Avro'ya geçişten sonra daha da arttı ve bugünkü krizi hazırlayan nedenlerden biri oldu. Yani; 1980'lerden bu yana, özellikle de 1999 yılında ortak paraya geçişten sonra, Avro bölgesinde büyük ekonomik dengesizlikler ortaya çıkmıştır.

Böylece Almanya'nın başını çektiği cari fazlaya sahip "Merkez Ülkeler Bloğu" ile Fransa'nın başını çektiği cari açığa sahip "Çevre Ülkeler Bloğu" şeklinde bir ayrışma yaşanmaktadır. Başta Almanya olmak üzere Merkez ülkeleri hem teknolojik üstünlükleri hem de emek gücü maliyetlerini baskılayarak ihracat konusunda ciddi bir rekabet üstünlüğü sağladılar. Rekabet gücünü yitiren Çevre ülkeleri çok yüksek cari açıklarla karşı karşıya kaldılar ve büyümelerini bu fazla sahibi ülkelere yaptıkları ithalatlar, sağladıkları sıcak para ve spekülâtif yatırımlardan oluşan balonlarla gerçekleştirdiler. Ancak cari açıklarının giderek artan boyutlara ulaşmasıyla Yunanistan, İrlanda, Portekiz, İspanya, İzlanda, İrlanda ve Güney Kıbrıs gibi bu zayıf ülkeler hem kamu borç stokları hem de özel sektör dış borç stokları sürdürülemez boyutlara ulaştı, işsizlik ve bütçe açıkları görülmemiş düzeyde arttı.

Eurostat'ın son verileri bu tespitleri doğruluyor. Buna göre Avro bölgesinin Güneyinde yer alan İspanya, Portekiz, İrlanda ve İtalya'daki GSYH düzeyi, kriz öncesi düzeyin yüzde 7 ve Yunanistan'da ise yüzde 25 düzeyinde daha düşük seyrediyor. Yunanistan'daki resmi işsizlik yüzde 26, İspanya'da yüzde 25, Portekiz'de yüzde 14, İtalya'da yüzde 12,3 ve İrlanda'da yüzde 11'in üzerinde iken Fransa'da 3,5 milyon insan işsiz. Kamu borç stokları ise Yunanistan'da 2009'da yüzde 127'den 2013'te yüzde 175'e, İspanya'da yüzde 53'ten yüzde 92'ye, İrlanda'da yüzde 62'den yüzde 123'e ve Portekiz'de yüzde 84'ten yüzde 128'e çıkmış durumda. İşsizlik en yüksek seviyede seyrederken, bölgede yeterli istihdam yaratılmıyor. Avrupa bankalarında finansal dalgalanma riski yüksek durumda. Bu durum kıtayı sarsacak bankacılık krizini sürekli tetiklemektedir.

Gelinen durumu özetlersek, Avrupa'nın bu en büyük ve en güçlü sanayi ve ihracat tabanına sahip bulunan ekonomisi de giderek daralıyor, fabrikalara verilen siparişler ve ihracatlar azalıyor ve enflasyon oranı sadece yüzde 0,8'de kalarak bu durgunluğu pekiştiriyor ve ekonomiyi aşağıya doğru sürüklüyor. Buda ekonomide bir belirsizliğe yol açıyor. Bu da yaşanmakta olan krizin konjoktürel bir aşağıya doğru inişten, bir iş döngüsünden, bir çalkantıdan çok daha öte, ekonomideki sermaye birikim sürecindeki temel bir kırılma olduğunu ortaya koyuyor.

Avrupa'da kapitalizm sistematik krizin odak kıtasında olmayı sürdürüyor. Ekonomik durgunluk, özellikle güney ve doğu Avrupa'daki siyasi kırılma ile birleşiyor ve Ukrayna da yaşanan son krizde buna eklenince 2015 yılı Avrupa'daki krizi derinleştireceği riskini yükseltiyor.

Krizden Çıkış Yolları-İşçi ve Emekçilere Yansıması

Bugün mevcut sistem krizde çıkmak için birçok yöntem denemektedir. Bu anlamda körüklediği bölgesel savaşlarla krizi aşmaya çalışırken, bir yanda da kapitalizm kendini yeniden yapılandırma planlarını oluşturdu. Kapitalizmin yeniden yapılanması için kapitalist üretim sisteminde önemli dönüşümlere yol açan adımlar atıldı. Sınıfa karşı sınıf politikalarıyla birlikte yürütülen bu adımlar, "modern" bir barbarlığın inşası anlamına geldi. İşçi sınıfın kuşatılması, boyun eğdirilmesi, köleleştirilmesi ve tarihsel kazanımlarının geri alınması hedeflendi. Finans kapital bu düzenlemelerle kar ve sömürü oranının en yüksek noktaya çıkarmayı amaçladı.

Yapılan yeni düzenlemelerle model üretiminde israfın ortadan kaldırılması, işçinin kapasitesinin, üretim deneyimlerinin ve zihinsel potansiyelinin sonuna kadar kullanılmasını içeriyordu. Emek yoğunluğunu artıracak uygulamalar devreye konuldu. Ayrıca pazara ve tüketici tercihlerine göre hareket etmeyi, aşırı stokları engelleyerek atıl kapasiteden kurtulmayı, makineleşme ve aşırı uzmanlaşmadan kaynaklı verim kayıplarını ortadan kaldırmayı amaçladı. Kar oranlarının düşme eğilimine karşı üretim ve dolaşım süreci hızlandırılarak karın maksimize edilmesi ve her düzeydeki maliyetin düşürülmesi amaçlandı.

Buna paralel esas olarak işçi ve emekçilerin kazanılmış sosyal haklarını gasp ederek, üretim maliyetini düşürerek krizi aşmaya hedeflendi. Emek-sermaye çelişkisi üzerine kurulu sistem, emek sürecine sürekli bir şekilde müdahale ederek krizi aşmaya çalışmaktadır. Bunun bir kısır döngüde çıkması için sistemin aldığı tedbirler yeterli olmadığı ve bu yönde adım atma kapasitesi sınırlı olduğu içindir ki bir krizi ancak başka bir krize evirilerek "aşılabilir".

Kriz ABD'de çıkış yapıp hemen Avrupa'yı sarması doğaldır. Bu bölgeler emperyalist sistemin ağırlık merkezleri olmasından kaynaklıdır. Bu anlamda krizi daha hafif atlatmak için merkezden çevreye doğru transfer edilmeye çalışılsa da bütün Avrupa kıtası bu süreci halen atlatmış değildir. AB ülkelerinde kriz öncesinde yüzde 7-8 arasında olan işsizlik bugün yüzde 13'lere yaklaşmış durumda. Buna iş aramaktan vazgeçen 10 milyon üzerinde ki insanı da eklediğimizde bu oran yüzde 17'yi geçmektedir. Uygulanmaya çalışılan krizden çıkış programları, ekonomik bazı oyunlardan öte "kamu" adı altında emekçilere yüklenilmesidir. Bu bağlamda büyümenin artırılması için yapılması gereken ilk işin emek gücünün değersizleştirilmesi olduğu, gizlenmeye gerek duyulmayacak kadar gündemleştirilmektedir.

Bu noktada somut olarak; ücretlerin düşürülmesi yada reel kayba uğratılması, eğitim, sağlık, ulaşım gibi kamu hizmetlerinin daraltılması ve çalışma yaşamına ilişkin sosyal hakların ortadan kaldırılmasında kendisini göstermektedir. Uygulamaya sokulan kemer sıkma politikalarının getirdiği durgunluğun genel olarak aşamadığı krizin ciddi bir sarsıntı yarattığı bir durumda, ırkçı ve faşist oluşumlar ciddi bir şekilde güç kazanırken, devletler tarafından özel desteklenmektedir. Bu tip dönemlerde yükselen, devletin özel desteğini de yanına alan ırkçı ve faşist hareketler olmaktadır. Yoksullaşmanın faturasını göçmenler, azınlıklar, horlanıp dışlanan kesimlere mal etmeye çalışanların sesini yükselttiği süreç tamamen sistem desteklidir.

Avrupa Birliği, tasarruf paketleri denilen bir politika ile krizin maliyetini işçi sınıfının ve emekçilerin üzerine yükleyen ve krizi çalışma yaşamını değiştirmek için fırsat olarak değerlendirme amacıyla ele almaktadır. Finansal kuruluşların, bankaların, batan firmaların ve ulus ötesi tekellerin çıkarları üzerinden hareket edilmekte, işçi sınıfının sahip olduğu sosyal haklar geri alınmakta ve kar oranları bu şekilde arttırılmak istenmektedir. Bu anlamda mevcut sistem en büyük saldırıyı işçi ve emekçilere ve onların örgütlülüğüne yöneltmektedir. Bu saldırıların başında güvencesiz çalışma, esnekleşme, taşeronlaştırma, mevcut ücretlerinin aşağıya çekilmesi, çalışma saatlerinin yükseltilmesi olarak sıralaya biliriz.

Esnek çalışma içerisinde birçok farklı modeller vardır. Bunun başında ücret esnekliği gelmektedir. **Ücret esnekliği**, "performansa göre ücretlendirme" adı altında uygulanmaktadır. Kapitalist sistem uygulamaya koyduğu bu modelle işçi sınıfının kazanımlarını ve parasal sosyal haklarını (yakacak, yiyecek, tatil parası, öğrenim yardımı gibi) ortadan kaldırmayı hedefliyor. Ayrıca fazla mesai, tatil ücreti gibi haklar ücretin dışına çıkarılıyor. Ücret yalnızca çalışılan saatlere indirgeniyor.

Uygulamaya konulan esneklik modellerinden bir diğeri ise, **çalışma saatlerindeki esnekliktir**. Bu model "**zaman esnekliği**" olarak da tanımlanmaktadır. Bu modele göre, günlük çalışma saati sabit kalsa da, giriş çıkış saatlerinin esnek tutulması, aylık çalışma süresi sabit tutularak bazı günlerde az çalışma, bazı günlerde yoğunlaştırılmış iş haftası olarak uygulanıyor.

Uygulanan diğer bir model ise **esnek istihdam**dır. Uluslar arası alanda hızla yayılan bu modelle istihdam, kısmi çalışma, evde çalışma, taşeron çalışma, part- time çalışma gibi biçimlerden oluşmaktadır. Bu çalışma şekline göre standart çalışma terk ediliyor. Bu uygulama ile kapitalist, iş gücünün sosyal maliyetinden büyük oranda kurtulmaktadır.

Taşeronlaşma politikası ise, sınıfın hem bugünün çalınması ile birlikte geleceğinin de elinde alınmasını içermektedir. İşçi sınıfını açıklıkla terbiye etmeyi hedeflemektedir. İşçi sınıfın en zor çalışma şartlarında, en az ücretle, hiçbir güvenceye sahip olmadan çalışmasıdır. Son yıllarda daha çok yaygınlaştırılan taşeronlaşma küresel düzeyde temel istihdam biçimi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Uygulanan taşeronlaşma politikası ile sınıf atomize edilmek istenirken, sınıf kimliğinde ve karakterinde şiddetli aşınmalara yol açmaktadır. Sermayeye sınırsız bir sömürü şansı veren bu uygulama, aynı zamanda sermayeye olağanüstü bir biçimde "saklanma" ve "gizlenme" olanağı sağlamış oluyor.

Bu uygulamalar üretim ve emek sürecinin parçalanmasını sağlarken, bir taraftan sömürüyü maksimize ediyor, diğer taraftan sınıfın atomizasyonuna yol açıyor. Ayrıca sınıfın kendi içinde bölünmesini, farklılaşmasını da beraberinde getirmektedir. Dolayısıyla bu sürecin ortaya çıkardığı önemli bir sorunda sınıf bilincinde yaşanan aşınmadır.

Uygulanan esnek politikalar sınıf içinde rekabeti, hırsı ve kariyeriz mi körüklerken, dayanışma ve paylaşma ilişkilerinin de zedelenmesine neden olmaktadır. Bu uygulamalar ile firma ve firmayla bütünleşmiş bir işçi tipi yaratılmak istenmektedir. Dolayısıyla esas olarak işçi sınıfının kolektif hareket etmesini ortadan kaldırmayı hedeflerken, sınıfın hızla enkazlaşmasını da beraberinde getirecektir. Kısacası iş güvencesi ile sosyal güvenliği ortadan kaldırarak enformel istihdamın yaygınlaşmasına neden olan esnek çalışma, sermayenin maliyetleri düşürerek karını garanti altına almayı amaçlamaktadır.

Kapitalizm, üretimi parçalara bölüp çalışma koşullarını esnekleştirerek, taşeron örgütlenme biçimini yaygınlaştırarak, sömürü ağını daha güçlü bir şekilde yaşama geçirmektedir. Esnek, enformel çalışma biçimi için en uygun, biçilmiş kaftan olarak görülen "ucuz", "güvenilir", "sabırlı", "itaatkâr" kadın emeği, sistem için büyük önem taşır. Bu nedenle mevcut sistem, krizden çıkış için de en fazla değersizleştirilen ucuz kadın ve çocuk emeğine, her zaman ihtiyaç duymuştur. Kapitalizm, feodal toplumun kapalı iktisadî yapısının aksine, büyük aileyi parçalayıp çekirdek aileyi korumuştur. Kapalı iktisatta ev içinde konumlanan kadın emeğini de ucuz işgücü olarak fabrika ve atölyelere çekmiş, artı-değer sömürüsüne dahil ederek kadınları da ücretli köleye dönüştürmüştür. Ancak; kadının üretimde aktif rol almasını sağlarken ev içindeki eski rolünü de korumuştur.

Emperyalistlerin politikalarını yaşama geçirebilmeleri için, kadın iş gücü önemli bir yerde durmakta ve sermaye tarafından özellikle tercih edilmektedir. Sistemin kadın emeğini toplumsallaştırmasının nedeni, tabii ki daha kârlı olmasında yatmaktaydı. Çünkü mevcut toplumsal şekillenişte erkek işgücü, esas işgücü olarak görülmekte, kadın ise esasta ev içi işlerle bütünleştirilmektedir. Daha da fenası kadın da bu durumu kabullenmiştir. Kadın asli işi olarak ev içi sorumluluklarını gördüğünden, üretime katılmayı (ekonomik ihtiyaç halleri dışında) kendisine zorunluluk, yaşam biçimi olarak görmez. Evin ve ailenin ekonomik ihtiyaçlarının karşılanmasını genelde erkeğin işi olarak kabul eder. Üretime katılmak, ona göre kadın açısından “ev ekonomisine destek olmak için” geçici, yedek iştir. Bu durum genelde onun erkek işgücü gibi, toplumsal sorunlar, işyeri sorunları için kafa yormasını “gereksiz” kılar ve ev içindeki “itaatkâr” rolünü işyerinde de sürdürür. Toplumsal şekillenişte kendisine biçilen role sıkı sıkıya sarılmış, onunla bütünleşmiş, sınıf bilincinden fersah fersah uzak kadın işgücü, örgütlenmeyi, aktif mücadeleyi de ihtiyaç olarak görmez. Üstelik üretim küçük atölyelerde, hizmet sektörlerinde parçalara ayrılarak taşeron şirketler üzerinden bölünerek, toplumsal cinsiyet rolleri ve ataerkil yapıyla da birleşerek kadın emeği görünmez kılınmış; evin, ev işlerinin bir parçası haline dönüştürülmüştür.

Bu gerçeklik, kadınların daha ağır, sağlıksız koşullarda ve daha uzun işgünü saatlerinde çalışmayı kabul etmelerini getirmekte, iş güvenliği, sigorta, emeklilik gibi en doğal olan taleplerde yeterince ısrarlı olmamalarına neden olmakta, birbirlerinden yalıtık, parçalı oluşları bir araya gelip dayanışmalarını, örgütlenmelerini de zorlaştırmaktadır. Tüm bunlar sermaye için muazzam bir olanak yarattığından kadın emeğine bu süreçlerde daha fazla ihtiyaç duymaktadır.

Bugün nüfusun büyük bir kısmını oluşturan genç işçiler, güvencesiz çalışma, ucuz ve yoğun sömürde en fazla etkilenen kesimdir. Bu anlamda Avrupa bölgesinde en fazla işsizlikle karşı karşıya kalan bu kesimdir. Çeşitli alanlarda iş bulup çalışma olanağını yakalayan işçi gençliğin çoğunluğu, düşük ücret, kötü çalışma koşulları altında çalıştırılmaktadırlar. İş bulamama korkusu altında yetersiz güvenlik hakları, iş güvenliği ve iş güvencesinin olmadığı koşullarda çalışmayı kabul etmek zorunda bırakılıyorlar. Bu durum gençleri işyeri ve sendikal çalışmalar içerisinde faal olmasına bir sorun oluşturmaktadır.

İş alanlarında konumlanan genç işçileri bekleyen en önemli sorun, gençliğin sermayenin yeni saldırıları karşısında en kolay hedef olma durumudur. Yeni çalışma yasaları, kısa süreli kontratlarla çalışma, taşeronculuk vs. gibi işçi haklarına yönelik geliştirilen politikaları en fazla kabullenen kesim iş alanlarında yeni konumlanan genç işçiler olmaktadır. Buna karşın genç işçilerin sendikalarda, işyeri temsilciliklerinde vs. örgütlenmeleri geri seviyededir. ALLBUS'un araştırmalarına göre genç işçiler içinde sendikalaşma oranı 10,2 oranındadır. Genç işçilerin örgütlülük anlamında geri durmaları hak alma noktasında ve sermayenin yeni saldırılarına karşı koyma anlamında genel olarak bir özgüven sorununu ortaya koymaktadır. Örgütsüz genç işçilerin sermayenin yeni saldırı politikalarını kabullenmesi, mücadelesinin en zayıf halkalarından birisini oluşturmaktadır. Ancak genç işsizliğin yoğun olduğu ülkelerde, gençlerin dönem dönem sokakları zapt etmeleri de, sermaye politikalarına karşı genç işsizlerin dinamik gücünü göstermektedir ki, bunun olumlu anlamda genel gençlik mücadelesine de etki ettiği görülmektedir.

İşçi sınıfı çalışmamız içerisinde en temel alınması gereken kesim genç işçiler olmalıdır. Gerek politikalarımızı hayata uygularken, örgütsüz kesimi örgütlemeye yönlendirmek için, orta ve uzun vadede de bu çalışmada verim elde etmek için genç işçilerin öncelikli alınması önemli bir yerde durmaktadır.

Avrupa'da öğrenci gençlik içinde son yıllarda gelişen apolitikleşme durumu söz konusudur. Bologna sürecinin bir sonucu olarak ortaya çıkan, sosyal ve politik arenada daha az söz sahibi olan öğrenci gençliğin örgütlenme sorunu giderek büyümektedir. Yanı sıra, Avrupa'ya beyin göçünü kolaylaştırmak için çıkarılan yasalarla birlikte yükselen göçmen genç işçi akımı yerel genç işçiler arasındaki rekabetin büyümesine vesile olmaktadır. Gerek Avrupa'ya gelen genç kalifiye ve akademik beyin göçü, gerekse de ekonomik krizden kaynaklı artış gösteren işsizlik, öğrenci gençliğin gelecek korkusunu büyüten faktörler olarak karşımızda durmaktadır. Mezuniyet sonrası dönemler için artış gösteren işsizlikten kaçınmak için, gençler militarizme yönelmekte, emperyalizmin fiili saldırılarına bizzat iştirak etmektedirler.

Her iki kesim içerisinde de göçmen kökenli gençlik ciddi sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır. Göçmen gençlik, iş alanında yerli akranlarına oranla en geç işe alınandır. Yine sosyal gelir düzeyinde alt seviyelerde olduğundan eğitim süreci içerisinde en erken elimine edilen kesimdir. Eğitim seviyesi en geri olan okullarda genellikle göçmen kökenli gençlik bulunmaktadır. Artan saldırılar, gençliği önemli oranda etkilerken, bu kesim içerisinde de göçmen kökenli gençliğin en fazla etkilenen kesim olduğunu görmek gerekir.

İşsizliğin, yozlaşmanın, gelecek korkusunun bir sonucu olarak artan ayrımcı yaklaşımlar, egemenlerce geliştirilerek ırkçılık yaygınlaştırılmaktadır. Böylesi süreçlerde bir devlet politikası olarak körüklenen ırkçı ve ayrımcı politikaların ilk hedefi göçmen gençlik olmaktadır. Artan ırkçılık ve ayrımcılık, işsizlik, hak

gaspları vs. göçmen kökenli gençliğin en fazla etkilenmesine neden olurken, mücadelenin en dinamik kesimini de yine göçmen kökenli gençlik oluşturmaktadır. Sistemin saldırılarından en fazla etkilenen kesimin (göçmen kökenli gençliğin) talepleri etrafında örgütlenmesi bizlerin görevi ve misyonu durumundadır. Bu taleplerin gençlik örgütümüzce ele alınması, sınıf çalışması içerisinde genç işçilerle ilişkilerin geliştirilmesi, öğrenci gençliğin demokratik, parasız, anti-militarist eğitim hakkı etrafında örgütlenmesi bizim somut yönelimimiz olmak zorundadır.

Sendikalar ve İşçi Sınıfının Durumu

Bir önceki kongremizin siyasal perspektifinde dünyada ve Avrupa'da sendikal hareketin durumunu ve örgütsel yapısını sunmuştuk. Bu yazımızda bu konuya girme yerine sendikaların krize yaklaşımları ve elimine edilen işçi ücret ve sosyal haklarına çözüm noktasındaki duruş ve anlayışlarını ele alacağız.

Avrupa'da sendikal hareket krize yönelik uygulanan Avrupa Birliği politikalarına eleştirel yaklaşıp da bu eleştirileri sağ sosyal demokrat denilebilecek anlayışın ötesine geçmemektedir. Bugün mevcut sendikaların dilendirdiği "Avrupa için Yeni Bir Yol", "Yeni Bir Marshall Planı" talepleridir. İleri sunulan bu taleplerden ilki; Almanya, Fransa gibi AB'nin merkez-emperyalist ülkelerinde sosyal refah uygulamalarının devam ettirilmesi, bu şekilde iç tüketimin arttırılması yoluyla ekonominin canlanmasını sağlamayı amaçlıyorlar. İkincisi; AB'nin çevre ülkeleri denilen Doğu Avrupa ve Akdeniz havzasındaki ülkelere ekonomik yardım yapılmasıdır. Almanya, Fransa gibi ülkeler başta Yunanistan olmak üzere krizden etkilenen ülkelere karşılıksız veya düşük faizle borç vermeli ve bu ülkelerin krizden çıkmasına yardım etmelidirler. Bu anlayışı savunmalarının temel nedeni, eğer bu ülkeler batır, halkın alım gücü düşerse Almanya, Fransa gibi ağır sanayi ülkeleri ürettiklerini bu ülkelerde satamayacakları, ihracat düşerse bunun merkez ülkelerin ekonomisini ve sanayisini de etkileyeceğini savunuyorlar. Kaygıları emperyalist bir kafaya sahip oluşlarından gelmektedir.

Ortaya atıkları bu tez Avrupa sosyal demokrasinin temel anlayışıdır. Sendikaların ortaya atığı bu tezler sermaye odaklı olduğu açıktır. Neo-liberalizmin eleştirisine odaklanırken asıl amacın AB'nin merkez ülkelerinde işçilerin emperyalizmin karlarından yararlanmalarını sürdürmek olduğu anlaşılmaktadır. Avrupa sendikal hareketi mevcut Avrupa Birliği'nin temel politikalarının dışına çıkmak istememektedir. Avrupa bütünleşmesinin savunuculuğuna soyunmuş durumdadır. Avrupa Birliği fonlarıyla çalışmalarını yürüten bu sendikalar, birliğin resmi düşüncelerini yayma ve geliştirmediklerinde bu fonda pay alamayacaklardır. Bugün Avrupa'da sendikal hareket AB'nin politikasını kendi gündemlerine uyarlamaktadırlar.

Avrupa'da mevcut sendikaların önderlikleri bürokrat sarı sendikacılığa soyunarak, sermayenin temsilciliğini yapmaktadırlar. İşçi sınıfının kendi öz örgütü olan sendikalar bu anlayışın önderliğinde sınıfa yabancılaşmış durumda. İşçi sınıfının kendi için sınıf olma bilinci geliştiğinde yani sınıfın özne olma şekillenmesine girdiğinde, devrimcileşir. İşçi sınıfının devrimcileşme süreci, kitlelerin yeni başka bir dünya arayışını ortaya çıkarır. Bu yönelim sermayenin sonu için bir başlangıç olacağından, işçi sınıfının öz örgütlerini sürekli kendi çıkarlarını savunan sarı sendikacılardan oluşturarak sendikayı kontrol altına alır.

Dolayısıyla eğer sendikalar işçi sınıfının dayanışma ve hak alma mücadelesinde kurdukları örgütlerse, bu örgütleri sarı sendikal anlayışa terk edemeyiz. Milyonlarca işçinin üye olduğu bir mevzii yapıya yapacağımız işyeri ve taban çalışmasıyla kendi misyonuna uygun bir örgüte tekrar dönüştürebiliriz. Bunun için mücadeleyi kapitalistin işçiyi sömürdüğü yerde başlatmak zorunluluktur. Eğer sermaye artı-değeri fabrika ve atölyelerde işçilerin emeğini gasp ederek sağlıyorsa, bizlerde sermayenin kendini yeniden ürettiği yerde, emeğimize el konulduğu çalıştığımız iş yerlerinde örgütlenerek saldırılara karşı durabiliriz.

Bugün tüm dünyada ve yaşadığımız Avrupa coğrafyasın da en temel sorun işçi sınıfının örgütlenme sorunudur. Avrupa kıtasında da saldırılara karşı işçi sınıfının direnişi devam ediyor. Bugün bu coğrafya da örgütlenme şartlarının yavaş yavaş olgunlaştığına hep birlikte şahit oluyoruz. Son birkaç yıldır işçi sınıfının direnişleri yükselmektedir. Avrupa'da işçi sınıfının ayağa kalkma dönemi başlamıştır. İşte Belçika'da, Fransa'da, İtalya'da İspanya'da, Yunanistan'da son yılların panoramasına göz atığımızda her dönem direnişlerin yükselerek devam ettiğini yaşamaktayız. 2014' de Belçika'da genel grev ve grevler ile sokak eylemleri, Yunanistan'da grevler ve sokak çatışmaları, İtalya'da genel grev, Almanya'da büyük otomasyon fabrikaları başta olmak üzere demiryolları ve farklı iş kollarında yaşanan grevler, Fransa ve İspanya'da tekrar yaşanan sokak eylemleri ile grevler işçi direnişlerinin yükseldiğinin somut göstergeleridir. Bu pratikler 2015 Avrupa'sında kitle gösterileri genel grev ve grevler olarak yükselerek devam edecektir. Bu işçi sınıfının hareketliliği Avrupa'nın merkez ülkelerini sarması bu dalgalanmayı daha da önemli kılmaktadır. Altını bir kez daha çizersek; bu bölgedeki sınıfın kendi için sınıf olma bilincinin zayıflığı ile ilerici devrimci

örgütlerin güçsüz olması temel bir sorun olarak varlığını korumaktadır. Buda bizlere önemli görevler yüklemektedir.

Göçmenlerin Durumu

Bugün dünya üzerinde göçmen konumundaki insanların sayısı 300 milyonun üzerindedir. Haksız savaşlar, işgaller ve kapitalizmin ucuz işgücüne olan ihtiyacı, göç olgusunu sürekli dinamik tutan temel nedenlerdir. Bugünkü koşullarda dünya nüfusunun yaklaşık %5'i göçmen durumundadır. 300 milyonluk göçmen nüfusun yaklaşık olarak 15 milyonuna yakını insanlık dışı şartlarda, milyonlarca insan ticaret mağduru, yaklaşık olarak 30 milyonu "kaçak" ve 50 milyonu da mülteci konumunda bulunuyor. Mülteci konumunda yaşayan göçmen emekçilerin büyük bir bölümünü bölgesel savaşlar yüzünden göç etmek zorunda kalanlar oluşturuyor. Bu göçmenler içerisinde Türkiyelilerin sayısına bir göz atarsak rakamlar hayli yüksek gözükmemektedir.

Bugün çeşitli Avrupa ülkelerine göç eden Türkiyelilerin sayısı 5 milyon 200 bine yakındır. En fazla göç alan ülkelerin başında Almanya'dır. Almanya'da Türkiyeli göçmen sayısı açıklanan rakamlara göre 2 milyon 700 bin civarındadır. Bunların 950 bine yakını Alman vatandaşlığını almıştır. Fransa'ya göç eden Türkiyelilerin sayısı 500 bine yakındır. Fransız vatandaşlığı alanların sayısı 180 bin kişidir. İsviçre'de yaşayan Türkiyeli göçmenler yaklaşık 110 bin dir. Bunların 35 bine yakın kesimi vatandaşlık almış durumdadır. Hollanda'da Türkiyeli göçmen sayısı 370 bine yakındır. Bunların içerisinde Hollanda vatandaşlığını kazananların oranı çok yüksektir. Yine Belçika'da yaşayan Türkiyelilerin 230 bine yaklaşmaktadır. Bunların büyük çoğunluğu vatandaştır. Avusturya'da yaşayan Türkiyelilerin sayısı 200 bin civarındadır. Bunların da bir kesim Avusturya vatandaşlığına geçmiştir. Yine Avrupa'nın diğer İngiltere, İsveç, Norveç, İtalya, İspanya gibi ülkelerde yaşayan Türkiyelilerin sayısı küçümsenmeyecek düzeydedir.

Yaşadığımız Avrupa kıtasında iki göçmen kaynağı vardır. Birincisi, AB'nin çevre ülkeleri denilen Doğu Avrupa ülkelerinden gelip düşük ücretle çalışan göçmen işçilerdir. Bunlar Bulgaristan, Polonya vs. ülkelerdir. Bu ülkeler AB vatandaşı olarak göçmenler içinde önemli haklara sahiptir. Bu kapsamda 1970'lerde misafir işçi uygulamasıyla gelen ve yerleşen başta Türkiyeli işçiler olmak üzere artık 3. 4. nesillerin yaşamını sürdüğü göçmenlerden bir kesim vardır. İkinci kesim ise Avrupa dışında Asya ve Afrika'dan gelen ve çoğunluğu yasadışı yolları kullanan göçmenler. AB bu göçmen akımını istemediği için gelenleri engellemek istemektedir.

Kapitalizm göçmen işçilere sadece ucuz işgücü ihtiyacı açısından ele almaz. Bununla birlikte yerli işçi sınıfı ile göçmen işçi arasında bir hiyerarşi kurarak dayandığı yerli yurttaş kitlesini de yanında tutar. Göçmen işçilerin işgücüne katılımı arttıkça yerli işçi sınıfının durumu göreceli olarak iyileşse de, esas itibariyle statü olarak yükselir, toplumsal hiyerarşide kendini yüksekte hisseder, kendini hükmeden konumunda düşünür. Diğer önemli bir nokta da, sistemin halkı yönetmesi açısından göçmenler önemli bir araç olarak kullanılır. Böl-parçala-yönet klasik yöntemiyle tüm sorunların sebebi göçmenler olarak gösterilir, ırkçılık her zaman kenarda tutulur, yeri geldiğinde harekete geçirilerek işçi sınıfının ortak hareket etmesi engellenmeye çalışılır.

Avrupa emperyalistleri kendi ülkelerinde de dini motifleri öne çıkararak din kisvesiyle farazi gündemler oluşturarak toplum sürekli bir saflaşmaya zorlanır. Bu saflaşmayı daha etkinleştirmek için, ırkçı saldırılar tertiplenmektedir. Böylelikle başta Almanya olmak üzere birçok Avrupa ülkesinde yerli nüfus ile göçmenler ve mülteciler arasında derin çelişkiler yaratılmaya çalışılmaktadır. İslamifobi düşmanlığını da yayan emperyalist burjuvazi, göçmenleri yaşanan ekonomik krizin, yoksulluğun ve işsizliğin sebebi olarak hedef tahtasına koyarken; özellikle yerel işçi sınıfının örgütlenmesine ve hak talebine karşı kullanmaya çalışmaktadır.

Burada ki esas amaç, Avrupa'nın yerli toplumuyla göçmen kesimi arasında önyargı oluşturmaktır. Bu uygulamanın oluşturduğu önyargı, ayrımcılık, ikinci sınıf insan muamelesi kendisini her alanda göstermektedir. İrkçılık Avrupa'da devlet politikası haline dönüşmüştür.

Emperyalist krizin yarattığı sorunlar göçmen işçileri daha fazla etkiliyor. Göçmen olmak potansiyel suçlu kategorisinin de görülmektedir. Bugün göçmenler en ağır işlerde istihdam edilirken, daha ucuz ücrete çalışmak zorunda bırakılmışlardır. Esnek çalışma ve taşeron tarzı koşullarda en çok göçmenler çalıştırılmaktalar. Bu koşullarda çalışanlar sendikal örgütlenmeden muaf tutuluyor ve birbirinden kopuk gruplar halinde çalıştırılıyorlar.

Avrupa'da yaşayan Türkiyeli göçmen işçilerin ezici çoğunluğu hizmet sektöründe çalışmaktadırlar. Bunların büyük bir kesimi kiralık firmalar ile taşeron firmalar aracılığı ile çalışmaktalar. Göçmenler üzerine yapılan birçok araştırma, göçmenlerin en ağır işlerde çalışmak zorunda bırakıldıklarını, kendilerine önerilen

işlere itiraz etme şanslarının olmadığını özellikle ilk gelen göçmen işçilerin ağırlıklı olarak vasıfsız ve ağır işlerde çalıştıklarını, bu durum kısmi değişikliklere uğrasa da ikinci ve üçüncü kuşak için de geçerli olduğunu göstermektedir. Avrupa Birliği genelinde göçmen işçilerin sürekliliğinin sağlanması, ucuz işgücü olarak yasal şartlarda çalıştırılması için çalışmalar yürütülmektedir. Ayrıca kiralık işçilik, taşeron çalışma gibi güvencesiz çalışmaların esas hedefi de göçmenlerdir.

Mevcut sendikal hareket emperyalistlerin bugünkü uygulamalarına karşı çıkmayarak kısmi eleştiriler getirmektedir. Göçmenlerin, kiralık işçilerin koşullarını bir nebze düzeltmek için çaba gösterirken, yapısal eşitsizliğe değinmemektedir. Göçmen üyeleriyle birlikte mücadele yürütme derdini taşımamaktadır. Esas itibarıyla sanayinin-üretim Avrupalıya gelmesi durumunda bundan yerli, kadrolu, güvenceli işgücünün yararlanacağını beklemektedir. Göçmen işçilerin güvencesiz şartlarda sömürsü sayesinde yerli işçi sınıfının sosyal refahının yüksek tutulabileceğini düşünmektedir.

Dolayısıyla sendikalar yerli işçi sınıfının temsilcisi olarak hareket etmekte, göçmen işçilerin sorunlarıyla temelde göçmen büroları üzerinden daha tali şekilde ilgilenmekte, kongrelerinde göçmen işçilerin sorunlarına temel belgeler içinde yer vermemektedir. Avrupa merkezli sendikalarda göçmenlerin temsiliyeti hakkı yok denecek durumdadır. Bu açıdan göçmen işçilerin örgütlenme mücadelesi, sendikalarda temsiliyeti ve yerli-göçmen işçi birliğinin gerçekten sağlanması meselesi önümüzdeki dönemde daha da önem kazanmaktadır.

Yönelimimizin Stratejik Önemi

Bu bölüme kadar gerek dünyada gerekse Avrupa'da emperyalist saldırıların derinliğini ortaya koymaya çalıştık. Bu bölümde ise bu saldırılara karşı anti-emperyalist, göçmen demokratik bir kitle örgütü olarak nasıl bir yönelim içerisinde olacağımız ile yönelimimizin stratejik önemi üzerinde durmaya çalışacağız. Bilindiği gibi son birkaç yıldır işçi sınıfı içerisinde çalışma yönelimimizi son 22. Kongremizde perspektif haline getirerek bu yönlü çalışmamıza start vermiştik. Son iki yıldır kurumlarımızı ve aktivistlerimizi işyeri ve sendikal çalışma noktasında bir yönelime koyma noktasında bir yoğunluk yaşıyoruz. Zaman zaman Türkiye'deki gelişmeler üzerinde yoğunlaşsak da mevcut gündemimiz üzerinde yoğunlaşmada ısrarlıyız. Geldiğimiz ülkedeki bu saldırılara karşı daha etkili bir karşı duruşu sergilemek için bizlerin bu yönelimde daha fazla yoğunlaşmamızı zorunlu kılmaktadır. Çünkü Türkiye'de yaşanan zulüm ve katliamlara en iyi cevabı yerel işçi sınıfı ile ortak sokaklara çıktığımızda vermiş olacağız.

Finans kapitalin saldırıları, işçi sınıfının yaşam standartlarında hızla bir kötüleşmeye yol açarken, orta sınıfları da olağanüstü bir biçimde çözerek işçi sınıfına dahil etmiştir. İşsizlik ve yoksullaşmayı çığ gibi büyümüştür. Bugün Avrupa'da ciddi bir işsizlik kriziyle yüz yüze gelinmiştir. "Refah" kıtası Avrupa, artık emekçiler bakımından giderek katlanılmaz hale gelmeye başlamıştır. Uygulamaya konulan tasarruf paketleri alım gücünün çok alt düzeye düşürmüştür. Krizin yükünü, ücretleri sürekli düşürülen işçi ve emekçiler taşıyor. Güvencesiz işlerde çalışmak zorunda kalanlar bundan iki kat daha fazla etkileniyorlar. Yoksulluk ve baskı dayatılan işsizler, dar gelirliler bu durumdan daha çok etkileniyor. Krizin yükünü; konumu gereği sosyal yardıma muhtaç olanların tümü, hastalar ve emekliler taşıyor. Krizin yükünü, eğitim ve gelecek şansları ellerinden alınan gençler daha çok taşıyor. Krizin yükünü; en derinden hisseden kadınlar ile çocuklardır. Bugün Krizde en çok yararlananlar, değersiz spekülasyon çöplerini devlet aracılığı ile gümüşe ve altına çevirerek kasalarını dolduran büyük bankalardır. Yatırım için ayrılan her Avro'yu kendilerine sübvansen ettiren büyük tekellerdir; kendi rizikolarının sonuçlarını tüm toplumun sırtına yıkan, hatta üretim durgunluklarını devletin resmi kurumlarına ödetenler krizin kaymağını yemekteler.

Dolayısıyla kapitalist sistemden kaynaklı her türlü haksızlık, yoksulluk, işsizlik ve artan milliyetçilik, ırkçılık, yabancı düşmanlığı karşısında yerel işçiler ile ortak sağlam tutumlar almak gerekiyor. Kapitalistlerin körüklediği milliyetçiliğe, ırkçılığa, yabancı düşmanlığına karşı tüm alanlarda ciddi bir şekilde mücadele ivmesini yükseltmek zorundayız. Dışımızdaki devrimci ve demokratik tüm kurum ve kuruluşlar göçmen işçilerin sorunlarına sahip çıkmalarını sağlamak, siyasal, ekonomik ve sosyal haklar için onlarla birlikte karşı durmayı örgütlemeliyiz. İşçi sınıfının birlikte hareket etmesi için farklı etnik kökenden işçiler arasında her türlü ulusal, dinsel, mezhepsel ayrımların ortadan kalkmasına bağlıdır. Kapitalizmin yaratmış olduğu ve körüklemekten hiç geri durmadığı bu ayrımların ve köhnemiş ikiye bölünmüş bu sömürü düzenine karşı ortak mücadeleyi geliştirmenin ve yükseltmenin önemi daha önemli bir yerde durmaktadır.

Bugün Avrupa Birliği ülkelerinde ırkçı ve faşist partilerin söyleminin ana eksenini göçmen karşıtlığı oluşturuyor. Mevcut ırkçı ve faşist partiler, bu yolla potansiyellerini yükselterek oy oranlarını sürekli artırıyorlar. Yabancı yasalar vs... kanunlarla göçmenleri dışlayarak ve düşmanca yaklaşarak saldırılara açık hale getiriyorlar. Yine bu ülkelerde faşist-ırkçı gruplar göçmen işçilere saldırmakta, evleri kundaklamakta

insanlar katledilmekte, kolluk güçleri ise bunlara göz yummakta göstermelik cezalarla geçiştirilmektedir. Almanya'daki NSU skandalı ve sonrasında sürdürülen göstermelik dava bunun en somut örneğidir.

Mücadeleyi ortaklaştırarak kazanımları büyütebiliriz. Burjuvazi bir yandan göçmen işçilerin ve mültecilerin emeğini, insanlık dışı koşullar altında alabildiğine sömürürken, diğer yandan göçmen işçi emeğinin serbest dolaşım hakkını baskı altına alarak sınırlamaktadır. Göçmen işçiler yaşadıkları ülkelerde işçi sınıfının bir parçasıdır. Onlarla çalıştığımız aynı fabrikada, kaldığımız mahallede aynı sömürüye maruz kalırken, aynı sorunları yaşamaktayız. Dolayısıyla bu sömürü ve sorunlara karşı onlarla birlikte hareket etmediğimizde işçi sınıfının birliğini bölmüş olacağız. Biz göçmenler bulunduğumuz ülkelerde işsizliğin, düşük ücretin, sosyal ve siyasal haklardaki kayıpların sorumlusu değiliz, bunun sorumlusu kapitalizmin ta kendisidir. Ters bir yaklaşım, sistemin böl-parçala tuzağına düşmekten başka bir şey değildir.

İşçi sınıfını ve emek örgütlerini, gerici burjuva hükümetlerin göçmen karşıtı, ırkçı-faşist politikalarına karşı çıkmalarını sağlamak, göçmenlerin örgütlenme dâhil her türlü hakkı eşit şekilde kullanabilmesi mücadelesine dahil etmek yönelimimizin stratejisidir. Dolayısıyla bu stratejinin önemini bilince çıkarttığımızda, burjuvazi işçi sınıfını ulusal, ırksal, kültürel, etnik, dinsel olarak bölüp parçalamasını ve örgütlü gücünü zayıflatmasının önüne geçerek bu saldırısına karşı, karşı bir dalga kıran oluşturmuş olacağız.

Bugün işçilerin etnik kökenlerine sarılmaları kapitalistlerin böl-yönet politikaları için fırsat yaratmaktadır. Dolayısıyla kapitalistler açısından oluşan bu cennet ortamının cehenneme çevrilmesi için işçi sınıfı içinde politikaya ilginin artırılması ve işçi sınıfı çıkarları doğrultusunda mücadele edecek bir politik bilincin gelişmesiyle ancak mümkün olabilir. Bu politik bilincin gelişmesi noktasında kendimiz donatmak için planlı programlı, doğru bir çalışma tarzı içerisinde olmak şarttır.

Avrupa'da göçmenlerin karşı karşıya kaldığı sorunlar tek tek ülkeler özgülünde farklı özgün biçimler gösterse de esas olarak yaşanan sorunlar ortaktır. Emperyalist-kapitalist burjuvazinin gerek genel anlamda, gerek işçi sınıfına ve gerekse göçmenlere dönük saldırılarda ortak bir davranış birliği içinde olduğunu söyleyebiliriz. Elbette ki son yıllarda da görüldüğü gibi krizin daha derinden etkilediği ülkelerde saldırıların ve tepkilerin boyutu derinlik anlamında daha bir özgünlük kazanmaktadır. Ama her koşulda çark işçi sınıfı ve göçmenlerin aleyhine dönmektedir. Kriz dönemlerinde ilk işini kaybeden, sahip oldukları sosyal hakları yitirenler bu kesimler olmaktadır.

Azami kar ve sömürü mekanizmasına dayalı emperyalist-kapitalist sistemin genel olarak işçi sınıfına dönük yürüttüğü tüm saldırılar onun sınıfsal karakterinden kaynaklanmaktadır. Proletarya ile Burjuvazi arasındaki çelişme bu nesnel durumun ürünüdür. Göçmen emekçilerin bu saldırılardan daha çok pay alması, göçmenlikten kaynaklanan yeni sorunların gündeme gelmesine yol açmaktadır. Yani sürdürülen ırkçı saldırılar, seçme ve seçilme hakkı, vatandaşlık hakkı vb. sosyal ve siyasal haklar konusundaki eşitsizlikler göçmen işçi ve emekçilerin sorunlarını daha da ağırlaştırmaktadır.

Şu bir gerçek ki, işçi sınıfına dönük saldırıları püskürtmek, bilinçli bir duruşu gerektirir. İşçi sınıfı hareketinin en örgütsüz ve dağınık olduğu bir dönemde dahi Almanya'da Opel direnişi örneğinde, Yunanistan, İspanya, İtalya ve Portekiz'de yaşanan grev ve direnişlerde görüldüğü gibi ses getirecek bir nitelik kazanabiliyor. Ekonomik talepler daha ağırlık kazansa da işçi sınıfı mücadelesine ivme kazandıran, bilinç düzeyinde gelişmelere yol açan işçi direnişleri devam etmektedir.

Kapitalizmin azami kar hırsızlığının fütursuzlaştığı, üretimin alabildiğine esneklediği ve sermayenin uluslar üstü bir niteliğe evrildiği, işsizliğin görülmemiş boyutlara ulaştığı bir dönemde, başta işyeri ve sendikalar içinde örgütlenmeye ağırlık verirken, salt bununla yetinmemeliyiz. Buna paralel olarak örgütsüz emeğe, işsizlere, kadın, göçmen işçilere ve farklı alanlarda çalışan yerli işçi ile Türkiyeli göçmenlere ulaşmak için örgütlenmeyi her yere taşımak zorundayız. Bir tek yaşam, işçinin çalıştığı işyerinde değil, oluşturduğumuz derneklerde değil, insan yaşamının olduğu her yerdedir. Bundan dolayı çalıştığımız yerdeki sorunları oturduğumuz semtte, oturduğumuz semtteki sorunları çalıştığımız işyerine, derneğimize, sokağa taşıyarak örgütlenme çalışmalarında ki çalışmamızı hızlandırmak zorundayız.

Avrupa Türkiyeli İşçiler Konfederasyonu

27 Şubat 2015